

"Hodgâm insan bilmediği şeye düşman olduğu gibi eli yetişmediği şeye de zıttır." denilmekte ve kâfirlerin Allah'ın düşmanı olduğu bununla izah edilmektedir. Bu genel bir kaide midir? Meselâ, şeytan Allah'ı biliyorken inkâr ve muhalefet etmiş?

Hodgâm; kendini beğenmiş, bencil demektir. Kendini beğenerek sürekli ene (ben) demek, ente (sen) demeye en büyük engeldir. [Otuzuncu Söz'de](#) bu mana bütün tafsilatıyla izah edilmiştir.

Kendine güvenen, kendini gören insan şahsî ilmiyle erişemediği hakikatleri kabullenmek istemediği gibi, yine şahsî kuvvetiyle elde edemediği şeylere de zıt düşer, düşman olur.

Mü'min insan, kendisini kul ve kendindeki bütün maddî ve manevî sermayeyi de Allah'ın ihsanı bilir. Her türlü muvaffakiyet için kendine düşen vazifeyi noksansız yerine getirdikten sonra Allah'a tevekkül eder. Çıkacak her türlü neticeyi de rıza ile karşılamakla dünyada huzur ve rahat bulur. Üstad'ın ifade ettiği gibi, **"İmanı ona bir emniyet-i tâmmе verir."**

Kâfir bu emniyet ve huzurdan mahrumdur. Ölümü hiçlik karanlığı bildiği ve âhirete inanmadığı için teselliyi **"gaflette, sefahatta ve iman cephesine düşman olmakta"** bulur. Kâfirler Allah'a inanmadıklarına göre onların Allah'a düşman olmalarını, imana ve İslâma düşmanlık şeklinde anlamak gerekir.

Üstadımız bu konuda,

"İ'lem eyyühe'l-aziz! Kâfirlerin Müslümanlara ve ehl-i Kur'ân'a düşman olmaları, küfrün iktizâsındandır. Çünkü, küfür imana zıttır. Maahaza, Kur'ân, kâfirleri ve âbâ ve ecdatlarını idam-ı ebedi ile mahkûm etmiştir. Binaenaleyh, Müslümanlarla ülfet ve muhabbetleri mümkün olmayan kâfirlere muhabbet boşa gidiyor. Onların muhabbetiyle karşılaşamaz. Onlardan medet beklenilemez."(1)

diyerek, kafirlerin Müslümanlara düşman olmalarını ortaya koymaktadır.

Şeytanın inkâr meselesine gelince; bilgisizlik **"düşmanlığın tek sebebi"** değildir.

Kin, haset, kıskançlık, kibir gibi daha nice düşmanlık kaynağı vardır. Şeytanın Allah'a düşman olması kibirden kaynaklanmıştır. Kendisinin ateşten yaratılmasını delil göstererek, topraktan yaratılan Hz. Âdem'e secde etmeyeceğini ilan etmiş ve isyan yolunu tutmuştur.

Toplumumuzda, onun vesvesesine kapılan yahut yolunda giden birçok insanın bilerek nice hatalar işledikleri bir vâkıdır. Bir tek misal verelim: **Helal kazancın iyi, hırsızlığın ise kötü olduğunu bilmeyen yoktur.** Bir kişi hırsızlık yapıyorsa, bilgisizliğinden değil, nefesine tâbi olduğundan, âhireti ve hesap gününü dikkate almadığından yapmaktadır.

(1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Hubab.](#)